

Harcosnak szegődtünk, nem szolgának!

Gondolatok a Jászkun Redemptioról, annak 270. évfordulóján

„Büszkén emlegetik származásukat. Magyarok?

Nemcsak színmagyarok, hanem ráadásul kunok ők, amin valami olyasmit értenek, hogy a magyaroknál is magyarabbak” (Illyés Gyula)

Magyaroknak, jászkoknak, és kunoknak sajátos történelmi tragédiájuk, hogy ugyanazon birodalom volt a legnagyobb ellenségük, amelyhez tartoztak, amelytől királynőt és királyokat kaptak a századok során. Ahogy teltek-múltak az említett évszázadok, mintha egyre éhesebbé vált volna a Habsburg birodalmi kétfejű sas, azaz egyre nagyobb áldozatokat követelt meg az alattvalóktól e feneketlen gyomrú ragadozó. A sas fészkeben folyamatosan számtalan apró éhes fióka volt, közülük is kiemelkedett a Leopoldról Lipótra magyarított főherceg, majd magyar király, és tudta még a címeket fokozni: begyűjtötte a német-római császári címet is. Negyvennyolc évi regnálása alatt magyar alattvalóinak többszörösen is volt okuk szimpátiájukat megvonni az uralkodótól, a bátrabbak tovább mentek: főnemesi összeesküvést szőttek az abszolutizmus eme élő és aktív megtestesítője ellen. Thököly Imre kétszer is fegyveres felkelést robbantott ki, majd a törökök körbevették Bécsset (1683) és mint közismert, nem sikerült bevenniük a császári fészket. A török elleni háborúk korszaka ezzel végleg lezárult.

Lipót nem felejtett. Ha mégis, hű miniszterei figyelmeztették. A törökök többszöri hadjárata nagy kihatással volt a kunok életére. A török felvonulási útvonala a kun szálláshelyeket közvetlenül érintette és a törökkel szövetséges krími tatárok kíméletlenül feldúlták a Kunság lakott területét. Így történt, hogy Kunhegyes 1669-ben másodsorra is elpusztult. Az egész Kunságban magas volt az el-esettek száma, ugyanakkor sokan elvándoroltak más területekre. Mindez azt jelentette, hogy jelentős népességfogyás következett be a kunoknál. Fontos tudni, hogy „a régi időkben” a kun harcosok a Magyar Királyság haderejének negyedét tették ki, nyugodtan számolhatunk tízezer kun szablyával. A népességfogyás ürügyén Lipót elérkezettnek találta az időt arra, hogy feltöltse kiürülőben lévő kincstárát, vagy egyszerűen csak úgy tartotta felséges kedve, hogy a majd öt évszázados kiváltságokat eltörölje, a jászkun kerületet pedig 500 ezer rajnai forintért zálogba adja a Német Lovagrendnek, 1702-ben. Talán jelent némi elégtételt a kunokért aggódó szíveknek, hogy a Rákóczi - szabadságharc kitörése után a kun települések a kurucok sorait erősítették. Kunhegyes harmadszorra is - 1705- elpusztult, a betörő rákok égették fel, Kunmadarassal egyetemben. Kunhe-

gyesi őseink a nagyságos fejedelem rakamazi birtokán kaptak menedéket egészen 1711-ig, az elbukott szabadságharcot lezáró Szatmári-békéig.

Király! Harcosnak szegődtünk, nem szolgának!

Maga az elzalogosítás nem jelentett mást, mint a szabad kun népet jobbágy-sorba taszítani, földesurat ültetni a nyakukra. A jászkun kerületben élők az elzalogosítás napjától kezdve kinyilvánították azon akaratukat, mely szerint szülőföldjüket és kiváltságaikat visszaszerzik. Mozgalom indult az elzalogosított területek visszaváltásáért, megváltásáért. Ott, ahol nem győzhetett kard, a vitézség, végül győzött a pénz.

Mária Terézia 1745. május 6-án aláírta a Redemptioról szóló diplomát. Hosszú évekig tartó gyűjtés és kölcsön felvétel segítségével már 580 ezer rajnai forintot számolt az önmegváltás, egy ezer főből álló huszárezred kiállítását és ami még számottevő volt, a jászok és kunok vezetőjének, a nádornak a fizetésébe is be kellett szállni. A jászkun kerület lakossága évtizedekre eladósodott, de - ismét szabad volt.

Még Mária Terézia uralkodása kezdetén kitört örökösödési háború előrevetítette annak lehetőségét, hogy akár megszűnhet a Habsburg Birodalom. A jó magyar nemes urak azonban voltak annyira lovagiasak - „Életünket és vérünket!” - közfelkiáltással ajánlották

fel, hogy megmentsek a birodalmat, annak fejében, hogy a nemesi birtokokra kimondták az adómentességet...

Magyaroknak, jászkoknak, és kunoknak sajátos történelmi tragédiájuk, hogy ugyanazon birodalom volt a legnagyobb ellenségük, amelyhez tartoztak, amelytől királynőt és királyokat kaptak a századok során.

Ha területében csonkán is, de Magyarországon 1918-tól újra önálló állam.

Kunhegyest háromszor építették újjá az elmúlt századok során. Most már kellene őriznünk! Nem Grazból, nem Münchenből, Stuttgartból, és nem Londonból, Manchesterből, Glasgowból, hanem az Újvárosról, a Kujkóról, az Oncsáról, a Sárkánytóból és innen a - szívünkéből.

Az általam felidézett eseményekből számtalan tanulság vonható le.

Számomra, a Jászkunságban élő számára is: megőrizni annak a népnek a történelmét, a hagyományát és szabadságvágáját, aki századokon át e tájon élt.

Simai János

A Jászkun Redemptio 270. évfordulója megünneplése

„A Jászkun Redemptio központi emlékünnepeését 2015. május 6-án tartjuk Jászberényben.

A jászkun települések előljáróit, delegációit várjuk a rendezvényre, éppen úgy, mint 270 éve. Az ünnepség az 1745. június 12-i helyszíneken zajlik. Ekkor kerül sor az új jászkun főkapitány beiktatására is.

Május 6-án este 19 órakor meggyűjtjük az emlékezés gyertyáit. Régen még a legszegényebbek is kihelyeztek egy gyertyát az ablakukba, amikor valamilyen nagy, sorsfordító eseményre emlékezett az ország. Arra biztatunk mindenkit, hogy ezen az estén gyűjtson egy gyertyát a Redemptiót megvalósító ősökre, a jászkun hagyományokra emlékezve. A világ minden táján élők tegyék meg ezt, akik fontosnak tartják a jász-, kis- és nagykun gyökereiket.

Jelképezze ez a gyertya identitásunkat, összetartozásunkat. Kérjük, készítsenek egyszerű technológiával az ünnepi alkalomra utaló feliratos gyertyákat, amiket ajándék- illetve emléktárgyként is használhatnak. Egyesüljünk több ezer gyertya lángjában! Ma már internetes virtuális gyertyagyűjtés is lehetséges, az akció megvalósításához használjuk ki az internetet és a facebook által adott lehetőségeket.”

Borbás Ferenc
jászkun főkapitány